

NOTITIE INFORMATIE BENOEMINGSPROCEDURE DIJKGRAAF

Aanleiding

Bert Middel zal per 1 juli 2022 zijn functie als dijkgraaf van het waterschap beëindigen, dit betekent dat per die datum moet worden voorzien in de vacature van dijkgraaf. Aan de griffier is gevraagd om voor het fractievoorzittersoverleg van 7 april 2021 een schets te geven van de benoemingsprocedure en het daarmee gemoeide tijdpad. Deze notitie strekt daartoe.

1. Voorbereidingen voor uitvoering benoemingsprocedure
2. Instellen vertrouwenscommissie en verordening vertrouwenscommissie en opstellen van de (concept-)profielschets
3. Vaststellen van de profielschets door het algemeen bestuur
4. Bekendmaking vacature en reacties door sollicitanten
5. Selectie van kandidaten
6. Beoordeling kandidaten door de vertrouwenscommissie
7. Bevindingen en advies van de vertrouwenscommissie
8. Besloten en openbare AB-vergadering over de aanbeveling
9. Voordracht door minister van Infrastructuur en Waterstaat en benoeming bij Koninklijk Besluit
10. Beëdiging dijkgraaf door de commissaris der Koning (van de provincie Groningen)

1. Voorbereidingen voor uitvoering benoemingsprocedure

De Waterschapswet bepaalt in artikel 46 dat het algemeen bestuur een aanbeveling voor een voorzitter/dijkgraaf opstelt en "deze aan Gedeputeerde Staten (GS) zendt, die deze vergezeld van hun beschouwingen zenden aan Onze Minister ..". De benoeming vindt plaats bij Koninklijk Besluit voor de duur van zes jaar. In het reglement van ons waterschap is bepaald dat een open sollicitatieprocedure wordt gevolgd. In de toelichting op het reglement is aangegeven dat met een open sollicitatie wordt bedoeld een bekendmaking in de daarvoor geëigende kranten en of vakbladen. De ervaring leert dat bij een dergelijke benoeming rekening moet worden gehouden met een doorlooptijd van zo'n zes tot acht maanden. Bijzondere omstandigheden zoals bijvoorbeeld beperkingen die zouden kunnen gelden in verband met corona, of andere redenen zoals een langere duur van het wervings- en selectieproces - omdat 'de' kandidaat er niet meteen tussen zit - kunnen ervoor zorgen dat de doorlooptijd langer duurt dan verwacht. Idealiter doen genoemde of andere bijzondere omstandigheden zich niet voor. De praktijk leert echter dat het verstandig is om hier (in enige mate) rekening mee te houden. Het globale tijdpad is daarom iets ruimer geschetst dan ogenschijnlijk strikt noodzakelijk.

2. Instellen vertrouwenscommissie en verordening vertrouwenscommissie en opstellen van de (concept-)profielschets

Kort samengevat stelt het algemeen bestuur de vacature voor de functie van dijkgraaf open en stelt het profiel en de aanbeveling vast die (via gedeputeerde staten) wordt gedaan aan de minister. De werving en selectie van een dijkgraaf is een zaak van het algemeen bestuur. De fractievoorzitters nemen het voortouw in de voorbereiding van de besluitvorming door het algemeen bestuur. Het is gebruikelijk dat het algemeen bestuur van een waterschap een vertrouwenscommissie instelt die de aanbeveling voorbereidt. Uiteraard is het van belang om te komen tot een evenwichtig samengestelde commissie die kan rekenen op breed draagvlak binnen het algemeen bestuur en tegelijk werkbaar is in omvang. Een vertrouwenscommissie uit het algemeen bestuur heeft tot taak o.a. de volgende zaken voor te bereiden:

- doet een voorstel tot vaststelling van de profielschets (of eventueel de fractievoorzitters, deze eerste stap is nog een keuze);
- begeleidt de wervings- en selectieprocedure;
- brengt een advies uit aan het algemeen bestuur met betrekking tot de aanbeveling.

De werkwijze van de vertrouwenscommissie wordt vastgelegd in een verordening die eveneens wordt vastgesteld door het algemeen bestuur. De vertrouwenscommissie wordt daarbij ondersteund door de griffier, die secretaris is van de vertrouwenscommissie en als eerste ondersteuner van het algemeen bestuur optreedt als procesbewaker.

Omdat in het vervolgtraject meerdere keuzes te maken zijn door het algemeen bestuur, is het voorstel om eind juni/begin juli 2021 een volgend fractievoorzittersoverleg te plannen. De gedachtewisseling in het fractievoorzittersoverleg dient dan als voorbereiding op de besluitvorming door het algemeen bestuur in september. Er zal voor dat fractievoorzittersoverleg een voorstel worden gemaakt waarin zal worden ingegaan op onder meer de onderstaande keuzes/onderwerpen:

- Instellen van een vertrouwenscommissie uit het algemeen bestuur: omvang en samenstelling, welke personen uit welke fracties, deelname DB-lid en de rol van de secretaris-directeur.
- Procedureverordening werving, selectie en benoeming dijkgraaf waterschap Noorderzijlvest 2021.
- Opstellen van een concept-profielschets voor de dijkgraaf: door vertrouwenscommissie of fractievoorzitters.
- Inschakelen van een extern bureau voor de ondersteuning bij het opstellen van een concept profielschets en/of de begeleiding van de wervings- en selectieprocedure.

Het is aan het algemeen bestuur om over voorgaande punten een besluit te nemen. Aan de hand van de gedachtewisseling in het fractievoorzittersoverleg zal een definitief voorstel voor het algemeen bestuur worden opgesteld. Dit voorstel wordt dan geagendeerd voor de AB-vergadering in september.

3. Vaststellen van de profielschets door het algemeen bestuur

Het algemeen bestuur besluit in een openbare vergadering over het vaststellen van de profielschets. Een profielschets heeft meerdere functies in het selectieproces:

- de profielschets helpt de vertrouwenscommissie en het algemeen bestuur om voor zichzelf te beschrijven aan welk profiel de dijkgraaf moet voldoen;
- de profielschets geeft kandidaten zicht op de context van het waterschap en het profiel waaraan zij moeten voldoen;
- de profielschets is de basis voor het selectieproces.

Een profielschets bevat in ieder geval drie onderdelen:

- een contextomschrijving;
- een beschrijving van de taken en de specifieke invulling ervan binnen het waterschap Noorderzijlvest;
- de (bestuurlijke) competenties en andere toetsingscriteria die gewenst zijn

Tot slot bevat de profielschets ook informatie over het verplicht overleggen van een Verklaring omtrent gedrag (VOG), de arbeidsvoorwaarden die van toepassing zijn en informatie over het integriteitsonderzoek dat door/namens de minister wordt uitgevoerd. Een belangrijke keuze vooraf is of de fractievoorzitters/of de vertrouwenscommissie zich bij het opstellen van de profielschets willen laten ondersteunen door een externe begeleider.

4. Bekendmaking vacature en reacties door sollicitanten

De vacature wordt opengesteld door hiervan mededeling te doen in diverse relevante media bijvoorbeeld Binnenlands Bestuur, één of meer landelijke dan wel regionale nieuwsbladen/dag- en of weekbladen, vermelding op de website en verspreiding via sociale media (in afstemming met communicatie).

5. Selectie van kandidaten

Bij de werving en selectie is het eveneens van belang of de vertrouwenscommissie zich wil laten ondersteunen door een externe of dat volledig in eigen beheer wil doen. Voor beide opties geldt dat er argumenten pro en contra zijn. In een enkel geval kiest een waterschap ervoor om bijvoorbeeld wel de profielschets op te stellen met externe ondersteuning (wetterskip Fryslân), maar de werving en selectie zelf te doen. Het merendeel van de waterschappen kiest er echter voor om zowel voor de profielschets als voor de werving en selectie externe ondersteuning in te schakelen. In het voorstel dat zal worden voorgelegd zullen beide varianten worden betrokken.

6. Beoordeling kandidaten door de vertrouwenscommissie

Het is aan de vertrouwenscommissie zelf om een werkwijze te bepalen voor het beoordelen van geselecteerde kandidaten. Gangbaar is dat de vertrouwenscommissie eerst een sollicitatiegesprek voert met alle geselecteerde kandidaten (eersterondegesprek) en vervolgens enkele kandidaten, meestal twee tot vier, uitnodigt voor een vervolgesprek (tweederondegesprek). Eventueel kan worden gekozen voor een derde gesprek of – indien gewenst – kan een assessment worden afgenomen.

Ter toelichting: een assessment geeft aanvullende informatie aan de vertrouwenscommissie over een kandidaat of kandidaten. De uitkomsten geven een gefundeerd beeld van ontwikkelpunten en reeds ontwikkelde punten. Indien de vertrouwenscommissie een assessment wil inzetten dan mag dat echter niet ‘spontaan’ worden besloten. In de profielschets en de vacaturetekst moet al zijn aangekondigd dat een assessment onderdeel kan uitmaken van de procedure. Vaak wordt daarom gekozen om de mogelijkheid open te laten en later in het proces de afweging van nut en noodzaak te laten maken door de vertrouwenscommissie.

7. Bevindingen en advies van de vertrouwenscommissie

De vertrouwenscommissie verantwoordt schriftelijk over haar opdracht, werkwijze en bevindingen aan het algemeen bestuur. In het voorstel aan het algemeen bestuur zal kort worden ingegaan op het verloop van het proces, de wijze waarop tot een onderlinge afweging van kandidaten is gekomen en op welke gronden de finale beoordeling is gemaakt die geleid heeft tot de conceptaanbeveling. Het is aan de vertrouwenscommissie hoe diepgaand zij - met inachtneming van de geheimhouding - verantwoording aflegt over de werkzaamheden. Het algemeen bestuur heeft vertrouwen gesteld in de commissie om de conceptaanbeveling voor te bereiden. Daarbij past dat de vertrouwenscommissie zich niet tot in detail hoeft te verantwoorden. Het gaat erom dat het algemeen bestuur een beeld krijgt bij de procesvoering en de zorgvuldigheid van de afwegingen. De secretaris van de vertrouwenscommissie (de griffier) fungeert doorgaans als eerste penvoerder.

8. Besloten en openbare AB-vergadering over de aanbeveling

Voor de functie van dijkgraaf kan worden volstaan met een enkelvoudige aanbeveling aan de minister. De procedure tot vaststellen van de aanbeveling verloopt als volgt. Het algemeen bestuur vergadert eerst in besloten vergadering, die wel openbaar is aangekondigd, en aansluitend vindt de openbare vergadering plaats.

In de besloten vergadering:

- wordt het voorstel van de vertrouwenscommissie besproken er kunnen er vragen worden gesteld en beraadslaagd;
- vindt aansluitend een schriftelijke, en dus geheime, stemming plaats over het voorstel van de vertrouwenscommissie en wordt een AB-besluit genomen over de aanbeveling aan de minister.

Aansluitend korte pauze en in de openbare vergadering:

- bekend maken wie het algemeen bestuur aanbeveelt aan de minister om voor te dragen tot benoeming als nieuwe dijkgraaf van het waterschap.
- kennismaking/felicitaties en versturen persbericht

Na de AB-vergadering wordt de aanbeveling plus bijlagen gestuurd aan gedeputeerde staten die deze vergezeld van hun beschouwingen zenden aan de minister.

9. Voordracht door minister van Infrastructuur en Waterstaat en benoeming bij Koninklijk Besluit

De minister draagt zorg voor een screening van de kandidaat door naslag bij de AIVD en fiscaal onderzoek van de Belastingdienst. In uitzonderlijke gevallen kan de minister, mede op basis van de uitkomsten van deze screening, besluiten de aanbeveling van het algemeen bestuur niet over te nemen. Normaliter wijkt de minister niet van de aanbeveling van waterschappen af.

De dijkgraaf wordt benoemd bij Koninklijk Besluit. In het benoemingsbesluit wordt de ingangsdatum van de benoeming genoemd. Vanaf de ingangsdatum uit het Koninklijk Besluit is de dijkgraaf volledig bevoegd. Of de beëdiging inmiddels wel/nog niet heeft plaatsgevonden is daarvoor niet van belang.

10. Beëdiging dijkgraaf door de commissaris der Koning

De dijkgraaf legt de eed of de verklaring en belofte af ten overstaan van de commissaris van de Koning (in de provincie Groningen). De beëdiging/installatie is doorgaans op het waterschapshuis en vormt het afsluitende moment van de benoemingsprocedure.

Globaal tijdpad

Datum	Onderwerp/actie
7 april 2021 Fractievoorzittersoverleg	- Voorbereidingen voor uitvoering benoemingsprocedure
23 juni/7 juli 2021 (<u>nog plannen</u>) Fractievoorzittersoverleg	- Bespreken: profielschets opstellen door fractievoorzitters of door vertrouwenscommissie? - Bespreken: mogelijke omvang en samenstelling van vertrouwenscommissie - Bespreken: mogelijke meerwaarde inschakeling externe ondersteuning voor opstellen profielschets en/of werving en selectie - Voorbereiden voorstel aan het algemeen bestuur
15 september 2021 Vergadering AB	- Instellen vertrouwenscommissie - Vaststellen verordening vertrouwenscommissie - Keuze wel/niet inschakelen van externe ondersteuning door een extern bureau door de vertrouwenscommissie
September/oktober 2021 Vertrouwenscommissie	- Inschakelen externe ondersteuning (afhankelijk van besluit AB) - Input verzamelen voor profielschets - Opstellen van de (concept-)profielschets
AB 24 november 2021	- Vaststellen van de profielschets
November 2021 Vertrouwenscommissie	- Bekendmaking vacature en reacties door sollicitanten
December 2021 Vertrouwenscommissie	- Selectie van kandidaten - Training leden vertrouwenscommissie voeren van sollicitatiegesprekken
Januari/februari 2022 Vertrouwenscommissie	- Beoordeling kandidaten door de vertrouwenscommissie - 1^e ronde gesprekken - 2^e ronde gesprekken - (Optioneel) assessment.
Maart 2022 23 maart 2022 Vergadering AB	- Voorstel/advies concept aanbeveling door vertrouwenscommissie aan het AB - Besluit over de aanbeveling door het algemeen bestuur - Toezenden aan GS van de bescheiden
April/ mei/juni 2022 Gedeputeerde Staten Minister van I&W	- GS stuurt stukken vergezeld van hun beschouwingen naar minister van I&W - Integriteitsonderzoek door/namens de minister - Minister bereidt Koninklijk Besluit voor - Ondertekenen en toezending Koninklijk besluit
6 juli 2022 Commissaris der Koning Vergadering AB	- Beëdiging/installatie